

N:o 75.

Kungl. Maj:ts Nådiga proposition till Riksdagen om afstående af Sveriges rätt att återlösa Wismar med område; gifven Stockholms slott den 23 januari 1903.

Under åberopande af bilagda statsrådsprotokoll öfver ett utrikesdepartementsärende vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att medgifva, att Sverige afstår från sin rätt att mot erläggande af den i konventionen den 26 juni 1803 mellan Hans Majestät Konungen af Sverige och Hans Durchlaucht Hertigen af Mecklenburg-Schwerin bestämda summa återlösa staden och herrskapet Wismar samt amten Poel och Neukloster.

Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kunglig nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

Alfr. Lagerheim.

*Protokoll öfver utrikesdepartementsärende, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 23 januari
1903.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern **BOSTRÖM**,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena **LAGERHEIM**,
Statsråden: **CRUSEBJÖRN**,
ODELBERG,
HUSBERG,
PALANDER,
WESTRING,
RAMSTEDT,
BERGER,
MEYER,
v. **FRIESEN**.

Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena anförde i underdånighet:

Genom artikel X af fredstraktaten i Osnabrück afträdde tyske Kejsaren till Sverige staden och herrskapet Wismar samt amten Poel och Neukloster »in perpetuum et immediatum Imperii feudum» — såsom ett ständigt och omedelbart rikslän.

Under senare krig förlorades Wismar flera gånger, men återvanns städse till Sverige. Så skedde 1679, så afven 1720.

Tanken på Wismars återbekommande fortlefde emellertid hos Mecklenburg, som innehåft det, innan det kom i Sveriges ägo, och som närmast hade intresse af att åter komma i besittning därpå. Då Mecklenburg ej hade något område att erbjuda i utbyte, låg det närmast till hands att söka förvärfva Wismar för penningar.

Frågan bragtes på tal hösten 1799, då generallöjtnanten friherre J. Chr. Toll i Ryssland sammanträffade med mecklenburgske öfverhofmarskalken baron August von Lützow. Denne uttalade för Toll sin Hertigs önskan att »antingen genom köp eller genom en hypothécaire afhandling» komma i besittning af staden och herrskapet Wismar, ön Poel samt amtet Neukloster. Detta gaf anledning till åtskilliga muntliga förhandlingar, men kunde naturligtvis icke leda till annat resultat, än att Toll lofvade framföra förslaget till sin regering.

Hösten 1800 öppnades en preliminär förhandling mellan Toll och Lützow. Den senare föreslog betalandet af en summa penningar såsom den enda basis, på hvilken förhandlingarna kunde föras till ett lyckligt resultat, men Toll svarade härpå, att formen af ett köp syntes olämplig på grund af kejsardömet's oklara lagstiftning, hvarför han i stället föreslog formen af pantsättning, men med sådan garanti för en laga besittning i framtiden, att Mecklenburg ej skulle löpa fara att någonsin förlora sin besittning. Man skulle nämligen på det högtidligaste stipulera och garantera, att om Sverige någonsin ville återfordra det afträdde, skulle Sverige icke allenast återbetala den bekomna pantsumman, utan ock erlägga 3 % årlig ränta på ränta därå, hvarjämte alla gjorda förbättringar, af hvad namn de månne vara, skulle ersättas.

Härpå svarade Hertigens ombud, att Hertigen ej hade något emot att nå målet på detta sätt, som syntes bekvämare än formen af köp, hvilken för öfrigt skulle kunna medföra vissa olägenheter; dock fordrades, att tillräcklig garanti gäfves mot en eventuell reklamation.

Efter långvariga förhandlingar, som dock under någon tid alldeles afstannade, fick Toll slutligen i mars 1803 bemyndigande att återknyta underhandlingen samt i april uppdrag att framställa ett ultimatum, enligt hvilket Sverige utfäste sig att genom ett förpantningskontrakt afträda Wismar på sådana villkor, att de skulle tillförsäkra Mecklenburgs Hertigar ständig besittning (»possession permanente») af Wismar. All Konungens enskilda egendom, såsom slottet i Wismar m. m., skulle försäljas. Sveriges anspråk på tullen i Warnemünde skulle för all framtid afträdas. För allt detta skulle erläggas en summa af 1,300,000 rdr. hamburger banko. Detta ultimatum antogs icke, men Lützow bjöd i sitt svar 1,200,000 rdr. samma mynt. Från svensk sida besvarades detta genom att medgifva beloppets nedsättande till 1,250,000 rdr. Toll skulle avsluta konventionen i Skåne och till hans biträde utsågs kabinettssekreteraren friherre Gustaf Lagerbjelke, som i denna sak redan varit mellanhanden mellan Konungen och Toll.

Toll inbjöd på Konungens befallning Lützow att komma till Malmö, dit denne, åtföljd af finansdirektören Brüning, anlände den 14 juni.

Jag torde icke närmare behöfva redogöra för gången af förhandlingarna, men anser mig böra påpeka den punkt i Tolls instruktion (§ 2), där det heter: »då lösningsrättens utöfvande enligt all förmodan knappast lär framdeles komma i fråga, böra dessa besittningar vara satta uti så fullt värde, som vore de verkligen försålda.»

I afseende å tiden för förpantningen torde ock böra framhållas, att § 3 i Tolls instruktion talade om »ett obestämmt lopp af många år», medan det af de mecklenburgske underhandlarne framlagda förslaget till »kontrakt» innehöll bestämmelse om 100 år, efter hvilkas förlopp kontraktet skulle förlängas på ytterligare 100 år, så framt det ej tre år dessförinnan af Sverige uppsagts. Då tyska rikets lagar, enligt hvad från mecklenburgsk sida upplystes, föreskrefvo viss tid för förpantning, gingo de svenska underhandlarne utan någon svårighet in på det mecklenburgska förslaget, emedan det blott gällde en formsak. Någon uppsägningstid föreskrefs dock icke.

Den 26 juni undertecknades konventionen, genom hvilken Hans Majestät Konungen af Sverige till Hans Durchlaucht Hertigen af Mecklenburg-Schwerin såsom pant och mot en summa af en million tvåhundra femtusen riksdaler hamburger banko (5 millioner kronor i nuvarande mynt) afträdde den fulla och oinskränkta nyttjanderätten af staden och herrskapet Wismar samt amten Poel och Neukloster med underlydande att däraf draga fördel utan afbrott under loppet af fulla ett hundra år. Konungen öfverlät till Hertigen och hans efterträdare alla sina suveränitetsrättigheter utan undantag. Hertigen afstod för alltid från rätten att återlämna panten mot återfordrande af pantsumman. Konungen förbehöll däremot sina arfvingar och sin krona återlösningsrätt efter utgången af ett hundra år mot återbetalande af pantsumman jämte ränta på ränta efter tre procent för år. Om uppfyllandet af dessa villkor icke skulle vid nämnda tidpunkt vara för Konungen af Sverige lägligt, skall återlösningsrätten icke påyrkas, utan konventionen anses förlängd utan vidare på ytterligare ett hundra år.

Konventionen ratificerades af Konungen den 19 juli och af Hertigen den 26 juli, hvarefter utväxlingen af ratifikationerna ägde rum den 15 augusti.

Af hela förhandlingen såväl som af de för Toll utfärdade instruktioner framgår med tydlighet, att tanken på en eventuell inlösen från Sveriges sida var fullt ut lika främmande för Sveriges afsikter som för Mecklenburgs.

Den svenske författare (*C. Fr. Lundin*: Wismars pantsättande till Mecklenburg-Schwerin), som ägnat frågan en mycket omsorgsfull granskning, säger också, då han börjar redogörelsen för de formliga underhandlingar, som omedelbart föregingo konventionens afslutande, följande: »att någon inlösning af panten aldrig skulle komma i fråga, utan öfverlåtelsen vara gjord för evärdliga tider, därom var man fullkomligt ense och därom hade icke heller under de preliminära förhandlingarna rådt någon meningskiljaktighet.» Samme författare uttalar ock såsom sitt slutomdöme: »att den transaktion, som vi ofvan sökt teckna i dess olika skeden, var för Sverige ganska förmånlig är otvifvelaktigt. Sverige afstod därigenom en besittning, som det aldrig i längden kunnat behålla, mot en summa penningar, hvaraf årliga räntan steg till mer än dubbla beloppet af dess vanliga afkastning.»

Formen af en pantsättning hellre än den af försäljning valdes icke minst af hänsyn till det allmänna tänkesättet i Sverige. Utan tvifvel är förhållandet nu, hundra år senare, sådant, att, afven om Sverige hade till förfogande den summa — omkring 96 millioner kronor — som erfordras för att återlösa panten, och en sådan återlösning af andra skäl vore möjlig, skulle en allmän opinion i vårt land resa sig mot ett dylikt tillvägagående gent emot en befolkning af främmande nationalitet.

När man vidare tager i betraktande, att denna befolkning just till följd af den form, som 1803 valdes för afträdelser, under långa tider varit betraktad såsom i viss mån främmande för sina egna närmaste landsmän samt att dess önskingar och behof hämmats genom landets oklara statsrättsliga ställning, kan man icke tveka om hvad Sveriges plikt bjuder att göra, innan det hundra året efter pantsättningen går till ända. Detta synes endast kunna vara att genom en formlig akt tillkännagifva, att Sverige afstår från sin rätt att återlösa panten, samt i öfrigt undanrödja de hinder, som må förefinnas för det gamla rikslänets fullständiga införlifvande i det land, det nu tillhör. De närmare bestämmelserna härom torde böra ordnas genom ett särskildt aftal, men, innan jag utbeder mig Eders Kungl. Majestäts bemyndigande att inleda förhandling om ett sådant, bör Riksdagens medgifvande till att afstå från rätten att återlösa panten inhämtas, och får jag därför i underdånighet hemställa, det Eders Kungl. Maj:t ville besluta aflåtande af Nådig proposition i ämnet till Riksdagen.

Sedan herr ministern därefter uppläst det förslag till Nådig proposition, som jämte en öfversättning af konventionen af den 26 juni 1803 finnes detta protokoll bilagdt,

behagade Hans Maj:t Konungen, jämlikt statsrådets enhälliga tillstyrkande, i Nåder besluta, att proposition i enlighet därmed skulle till Riksdagen aflåtas.

In fidem

G. Stråle.

Konvention

angående pantsättning af Wismar, Poel och Neukloster;

afhandlad och sluten i Malmö den 26 juni 1803.

Öfversättning efter det franska originalet i riksarkivet.

I den heliga och odelbara Treenighetens namn.

Sedan Hans Majestät Konungen af Sverige funnit för godt att träda i underhandling med Hans Durchlaucht Hertigen af Mecklenburg-Schwerin om att på vissa villkor och såsom pant till Hans Höghet afträda de i Hans Svenska Majestäts suveräna ägo befintliga staden och herrskapet Wismar samt amten Poel och Neukloster; och Hans Durchlaucht Hertigen af Mecklenburg-Schwerin funnit sig ej mindre hugad att förhandla om sådana villkor för afträdelserna som svara mot densamma värde; alltså hafva dessa höga fördragslutande parter utnämnt och förordnat följande fullmäktige: nämligen, Hans Majestät Konungen af Sverige, å ena sidan, herr Johan Christoffer, friherre Toll, en af rikets herrar, generalguvernör öfver hertigdömet Skåne, general af kavalleriet, Dess generaladjutant, chef för sydsåkanska kavalleriregementet, riddare och kommandör af kungl. maj:ts orden, riddare af ryska ordnarna S:t Andreas, S:t Alexander-Newsky och S:t Anna, första klassen; och Hans Durchlaucht Hertigen af Mecklenburg-Schwerin, å andra sidan, herr August, baron von Lützwow, öfverhofmästare, Dess envoyé extraordinaire och ministre plénipotentiaire hos Hans Preussiska Majestät, riddare af ryska ordnarna S:t Alexander-Newsky och S:t Anna, första klassen, riddare af Johanniterorden, och herr Conrad Wilhelm Brüning, direktör för Dess kammarverk; hvilka, efter att hafva utväxlat sina respektive fullmakter, hafva upprättat, afslutat och undertecknat följande artiklar:

Artikel I.

Den pantförskrifning, hvars bestämmelser här nedan angifvas, skall utan någon förändring äga bestånd under loppet af fulla ett hundra (100) år, räknadt från undertecknandet af denna konvention, och den kan vid utgången af denna tid fortsättas. Hans Majestät Konungen af Sverige afträder till Hans Durchlaucht Hertigen af Mecklenburg-Schwerin såsom pant (antichresis) och mot den i artikel VI stadgade summa den fulla och oinskränkta nyttjanderätten af staden och herrskapet Wismar samt amten Poel och Neukloster med underlydande att däraf draga fördel utan afbrott under hela den förenämnda tidrymden. I denna afträdelse inbegripas öfverhufvud alla svenska kronans ägodelar inom ofvannämnda områden, såsom slott, köpingar, byar, gårdar, arrendegods och hemman, odlade och oodlade marker, skogar, jakt och fiske, offentliga byggnader, lös och fast egendom, rättigheter, räntor och inkomster af hvarje slag utan undantag, alldeles såsom om en fullständig specifikation af desamma skulle vara i denna artikel införd.

Artikel II.

Hans Majestät Konungen af Sverige öfverlåter till Hans Durchlaucht Hertigen af Mecklenburg-Schwerin personligen och till Hans efterträdare alla sina suveränitetsrättigheter öfver Wismar med område och underlydande utan undantag och så, som de tillerkänts svenska kronan genom tionde artikeln, sjätte och trettonde paragraferna, i fredstraktaten i Osnabrück; afsägende sig Hans Majestät sålunda till förmån för förenämnda Hans Durchlaucht och Dess afkomlingar all den politiska, militära, civila, ecklesiastika och juridiska myndighet, som Han hittills utöfvat öfver de pantsatta besittningarna och deras invånare.

Artikel III.

Hans Durchlaucht Hertigen af Mecklenburg-Schwerin afstår för alltid, såväl för sig som för sina efterträdare, från rätten att återlämna panten mot återfordrande af den i artikel VI af denna konvention stadgade pantsumma. Hans Majestät Konungen af Sverige förbehåller däremot sina

arfvingar och sin krona återlösningsrätt efter utgången af den i artikel I bestämda tidrymd, och förstår här med återlösningsrätt rätten att åter inträda i besittning af staden och herrskapet samt de pantförskrifna amten mot återbetalande af pantsumman under de i nästföljande artikel angifna villkor. Dock att om uppfyllandet af dessa villkor icke skulle vid förenämnda tidpunkt vara för Hans Majestät Konungen af Sverige lägligt, återlösningsrätten i så fall icke skall påyrkas, utan denna konvention anses förlängd utan vidare på ytterligare ett hundra (100) år.

Artikel IV.

Men skulle motsatsen inträffa, eller att Hans Majestät Konungen af Sverige verkligen gör gällande sin återlösningsrätt vid utgången af den bestämda tiden, då förbinder sig Hans Majestät på det allra bestämdaste att till Hans Durchlaucht icke allenast återlämna den ursprungliga pantsumman utan äfven betala ränta på ränta efter följande beräkning. Råntan på pantsumman bestämmes till fem för hundra om året och räknas från den dag, då utväxling af ratifikationerna ägt rum. Från dessa fem för hundra böra afdragas två för hundra, som anses motsvara inkomsterna af de pantsatta besittningarna, och återstående tre för hundra skola årligen läggas till kapitalet och utgöra en räntebärande del däraf, ända till dess tiden utgår. Den slutsumma, som vid de hundra årens utgång uppstår genom att lägga dessa ackumulerade räntor till det ursprungliga kapitalet, utgör det belopp, som Hans Majestät Konungen af Sverige skulle erlagga i händelse af återlösen. Enär hela denna beräkning är uppgjord endast för sådant fall, är densamma att betrakta såsom utan kraft och verkan, så snart återlösen faktiskt icke äger rum.

Artikel V.

Hans Majestät Konungen af Sverige afträder för all framtid och på det uttryckligaste till Hans Durchlaucht Hertigen af Mecklenburg-Schwerin och hans afkomlingar alla sina rättigheter till upptagande af inkomster utaf tullen i Warnemünde, hvilka år 1714 pantförskrefvos af Prinsessan, sedermera Drottningen af Sverige, Ulrika Eleonora i Hans Majestät Konungen

af Sverige Carl XII:s namn, gloriovdig i åminnelse, till då regerande Hertigen af Mecklenburg-Schwerin Carl Leopold; och som uti den mellan de båda suveränerna för sådant ändamål ingångna konvention återlösningsrätten uttryckligen förbehållits Sverige, hafva de höga kontraherande parterna öfverenskommit, att en fullständig afsägelse af denna återlösningsrätt skall anses vara innefattad i nu förevarande afträdelse, hvilken enbart förestafvats af den särskilda vänskap, som Hans Majestät Konungen af Sverige hyser för Hans Durchlaucht Hertigen af Mecklenburg-Schwerin.

Artikel VI.

Hans Durchlaucht förbinder sig på det allra verksammaste sätt att till Hans Majestät Konungen af Sverige betala en summa af tillsammans en million tvåhundra femtiotusen (eller 1,250,000) riksdaler (Reichsthaler) Hamburger banko såsom pantsumma för nyttjanderätten till staden och herrskapet Wismar samt amten Poel och Neukloster med underlydande områden. Och som förenämnda summa af 1,250,000 riksdaler Hamburger banko anses i värde motsvara sagda afträdelse, hafva de höga fördragslutande parterna öfverenskommit, att denna summa icke må afkortas eller minskas på något sätt eller under någon som helst förevändning, ej ens för extra kostnader såsom mäklarearfvoden, premier, diskonto o. s. v., åliggande alla utgifter af detta slag den betalande parten, som äger att därom draga försorg.

Då pantens värde och ofvannämnda summa anses motsvara hvarandra, följer häraf ytterligare, att inkomsten af den ena bör anses motsvara räntan af den andra. Det bestämmes därför, att då inkomsterna af panten uppbäras af Hans Durchlaucht Hertigen af Mecklenburg-Schwerin, desamma skola för Honom utgöra ersättning för räntan af den pantsumma, som ställts till Hans Majestät Konungens af Sverige förfogande, utan att Hans Durchlaucht någonsin må anse sig befogad att göra anspråk på någon som helst ersättning för den större eller mindre skillnad, som kan uppstå mellan räntans belopp och inkomsten af panten. Det är själfklart, att denna bestämmelse icke skall anses vara till hinder för den i artikel IV omnämnda ränteberäkning, hvilken endast afser eventualiteten af en återlösen.

Artikel VII.

Då det särskildt med hänsyn till den nuvarande konjunkturen möter vissa svårigheter att erlagga hela pantsumman på en gång, är öfverenskommet, att densamma skall fördelas i fyra poster (specificerade här nedan), hvilkas betalning skall verkställas å skilda förfalldagar. Särskild skuldförbindelse skall utfärdas för de å hvarje förfalldag betalbara summor, utom för den första af dem, hvilken bör erläggas omedelbart före själfva afträdelser af panten och hvilken, såsom icke räntebärande, ej anses erfordra annan formlig förbindelse än den att vara utfäst i olika artiklar af denna konvention. Förfalldagarna för såväl den första som de tre öfriga summorna bestämmas oåterkalleligen på följande sätt:

	Riksdaler Hamb. B:ko
Den första. Samma dag ratifikationerna utväxlas förfalla till betalning	350,000
Den andra. Den 17 januari 1804 förfalla till betalning	350,000
Den tredje. Den 15 juni 1804 förfalla till betalning	350,000
Den sista. Den 17 januari 1805 förfalla till betalning	200,000
	Summa 1,250,000

Hvad i föregående artikel stadgats med afseende å slutsumman, gäller naturligtvis äfven dessa partiella afbetalningar, hvilka hvar för sig skola göras i enlighet med motsvarande skuldförbindelses ordalydelse, utan någon som helst afkortning under hvad förevändning det vara må.

Med afseende å betalningssättet skall den första afbetalningen verkställas genom erläggande af den bestämda summan (350,000 riksdaler Hamburger banko) till Herr Averhoff, Hans Majestät Konungens af Sverige generalagent i Hamburg, af hvilken Hans Durchlauchts kommissarie skall erhålla ett kvitto eller intyg af innehåll, att denne generalagent erkänner, att hos honom deponerats nämnda Hans Majestät Konungen af Sverige tillhöriga och till Hans förfogande stående summa. Vid detta intygs öfverlämnande till det ombud, som af Hans Majestät fått i uppdrag att utväxla ratifikationerna, skall den första öfverenskomna afbetalningen anses vara verkställd och kvitto å densamma erhållas. Hvad de tre öfriga af be-

talningarna beträffar, skola de verkställas i fullgoda växlar, accepterade af bankhus i Hamburg, hvilkas soliditet af svenska hofvet erkännes, och betalbara hos dem på den i hvarje skuldförbindelse angifna förfallotid. Dessa växlar skola i Hamburg öfverlämnas till den af Hans Majestät Konungens af Sverige statskontor vederbörligen bemyndigade kommissionär, hvilken då äger utväxla hvarje belopp mot Hans Durchlauchts däremot svarande skuldförbindelse.

Artikel VIII.

Som det är billigt, att hela pantsumman från och med tiden för ratifikationernas utväxlande antingen verkligen står till Hans Majestät Konungens af Sverige förfogande eller, då så icke är förhållandet, är räntebärande, som om den stode till Hans Majestäts förfogande, så är det öfverenskommet, att Hans Durchlaucht Hertigen af Mecklenburg-Schwerin skall betala ränta efter fem (5) för hundra om året å de vid de tre sista förfallotermierna betalbara beloppen, hvilken ränta skall beräknas från skuldförbindelsens datum ända till den i hvarje af dem angifna förfallodag. Allt hvad i föregående artikel finnes stadgad med afseende å sättet för betalandet af den ursprungliga summan, skall äfven lända till efter rättelse vid betalandet af räntan å densamma, och den i sådant afseende af Hans Durchlaucht åtagna förpliktelse inflyta i Hans skuldförbindelser.

Artikel IX.

Den säkerhet, som å ena sidan erbjudes och å den andra antages, såväl för hela beloppet af Hans Majestät Konungens af Sverige fordran som för beloppet af den därå löpande ränta, bestämmes på följande sätt.

Den består framför allt uti de ofvannämnda skuldförbindelserna (artikel VII), affattade i den mest uttryckliga och giltiga form samt egenhändigt underskrifna af Hans Durchlaucht Hertigen af Mecklenburg-Schwerin. Alla dessa skuldförbindelser skola vara daterade den dag, då ratifikationerna utväxlas. Hvarje skuldförbindelse skall innehålla en klausul, genom hvilken Hans Durchlaucht icke allenast såsom allmän säkerhet insätter samtliga sina domäner, räntor och besittningar, utan dessutom så-

som särskild säkerhet ställer vissa amt af sina arfgods, hvartill böra väljas sådana, som äro fria från alla äldre gravationer. I hvarje af dessa skuldförbindelser, hvilkas autentiska ordalydelse skall fastställas i denna konventions första separatartikel, skola särskildt namngifvas vissa sådana amt, i värde öfverstigande det belopp, som skall betalas.

Artikel X.

Då Hans Durchlaucht Hertigen af Mecklenburg-Schwerin dessutom erbjudit Hans Majestät Konungen af Sverige en ytterligare säkerhet af alldeles särskild beskaffenhet, och Hans Majestät funnit för godt antaga densamma, så hafva de höga fördragslutande parterna öfverenskommit, att Hans Durchlaucht skall gifva befallning till herr Schröder (hvilken skall antagas i Hans Durchlauchts tjänst i samma egenskap af uppbördskommissarie för Wismar och underlydande, som han innehaft under Hans Svenska Majestäts herravälde) att, vid Wismars verkliga afträdande, till den för sådant ändamål förordnade svenske kommissarien aflämna en förbindelse, hvarigenom han edligen förpliktar sig att under kvarstad behålla hela nettoinkomsten af de förpantade besittningarna och öfverlämna densamma, beräknad i Hamburger banko, till kommissarien för Hans Svenska Majestäts statskontor i afdrag på den skuld med räntor, som påhvilat Hans Durchlaucht, allt intill dess Hans Majestäts nämnda fordran blifvit till fullo gulden. Ett autentiskt formulär till herr Schröders förbindelse skall intagas i andra separatartikeln till denna konvention.

Artikel XI.

Då en såsom pant och till nyttjanderätt öfverlåten besittning på grund af sin natur är oafhändbar med undantag endast för det fall, att den af sin ursprunglige härskare återlöses, är det uttryckligen öfverenskommit, att staden och herrskapet Wismar samt anten Poel och Neukloster med underlydande aldrig må afhändas, säljas, pantsättas, förlänas eller på annat sätt afträdas till någon som helst annan makt eller stat, utan böra sagda besittningar förblifva såsom pant uttryckligen och uteslutande hos Hertigarne af Mecklenburg-Schwerin. Denna bestämmelse är bindande såväl för Hans Durchlaucht den nu regerande Hertigen som för Hans efterträdare ända till förpantningstidens slut.

Artikel XII.

Då de höga fördragslutande parterna båda erkänna riktigheten af den grundsats, att den som har fördelen äfven bör vidkännas risken (om sådan finnes), hafva de öfverenskommit, att allt, som kan inträffa efter det afträdelsern verkställes, endast skall vidkomma innehafvaren af nyttjanderätten. Ingen tilldragelse af politisk, militär eller af hvad beskaffenhet det må vara, skall alltså föranleda någon som helst förändring i de genom samtliga öfriga artiklar i denna konvention träffade bestämmelser eller tjäna till förevändning för yrkande på skadeersättning, hvilket i hvarje fall och till hvarje tid skall anses otillåtet.

Artikel XIII.

Medelst en annan tillämpning af ofvannämnda grundsats hafva de höga fördragslutande parterna funnit, att förpliktelser ej böra skiljas från fördelar, och därför öfverenskommit, att alla bördor och åligganden, som för närvarande hvila på Wismar och underlydande gent emot kejsardömet, likasom alla kontingenter och andra skatter, som under tidernas lopp kunna komma att lagligen påläggas dessa besittningar, skola under hela den tid, förpantningen varar, tillhandahållas och gäldas utaf innehafvaren af nyttjanderätten allena.

Artikel XIV.

Enär Hans Majestät Konungen af Sverige icke upptagit Wismar med underlydande i Sin titel och ej heller begagnat dessa besittningars vapen, ehuru Hans Majestät i Sin egenskap af länsherre därtill haft full rätt, har Hans Durchlaucht Hertigen af Mecklenburg-Schwerin så mycket hellre ansett sig böra följa detta exempel och icke framställa det minsta anspråk på Wismars med underlydande titel och vapen, som dessa yttre tecken på ett oafhändeligt herravälde synas föga förenliga med själfva naturen af en nyttjanderättsbesittning.

Artikel XV.

Då Hans Majestät Konungen af Sverige genom en äldre ännu i kraft varande öfverenskommelse med annan makt förbundet sig att aldrig på något sätt eller under någon förevändning som helst befästa staden och hamnen Wismar, och då de höga fördragslutande parterna äro öfvertygade, att en pantförskrifning icke kan förtaga verkan af denna genom en föregående traktat stadgade förpliktelse; alltså öfverflyttar Hans Durchlaucht Hertigen af Mecklenburg-Schwerin Hans Svenska Majestäts ifrågavarande förpliktelse helt och hållet på Sin person och på Sina afkomlingar för hela den tid pantförskrifningen varar.

Artikel XVI.

Det är ömsesidigt öfverenskommet, att hamnen Wismar aldrig skall göras till *krigshamn* till bruk för någon annan främmande makt eller stat utan undantag. Med krigshamn förstå de höga fördragslutande parterna en sådan hamn, i hvilken armerade fartyg af hvilken storlek, byggnadsart och benämning som helst äro förlagda eller genom uttrycklig eller tyst öfverenskommelse kunde få rätt att förläggas.

Artikel XVII.

Hans Durchlaucht Hertigen af Mecklenburg-Schwerin förbinder sig på det uttryckligaste att bibehålla och bevara staden och herrskapet Wismar, amten Poel och Neukloster jämte underlydande samt deras infödda invånare, såväl stad- som landbefolkning, vid alla deras lagliga rättigheter, privilegier och friheter utan att någonsin på något sätt, i något fall eller under någon som helst skenbar förevändning göra intrång i desamma.

Artikel XVIII.

Alla offentliga tjänstemän, tillhörande den civila, finansiella eller skogsförvaltningen inom de förpantade områdena, skola bibehållas vid sina respektiva befattningar och förblifva i fullt åtnjutande af såväl sina ordi-

narie löner som andra lagliga förmåner, hvilka tillagts dem personligen eller deras tjänst. Denna bestämmelse är emellertid bindande endast så vida nämnda tjänstemän troget uppfylla sina tjänsteåligganden.

Artikel XIX.

Alla med kungl. bemyndigande afslutade arrendekontrakt skola äga bestånd och uppfyllas intill utgången af den i hvarje kontrakt bestämda tid. Detta förbehåll gäller likaledes till förmån för alla arrendatorer, vare sig de arrendera större eller mindre jordområden eller hus, skogar, kvarnar, jakt- eller fiskerättigheter, med ett ord af hvad beskaffenhet deras kontrakt än må vara, så vidt de innehålla nyssnämnda bestämmelse.

Artikel XX.

Det är öfverenskommet, att de rättigheter, privilegier och motsvarande skyldigheter, som gifvits i afseende å svenska handeln på Wismar och denna stads handel på Sverige, skola noggrant förblifva vid *status quo*; och att följaktligen ingen förändring skall göras i nu gällande respektiva förordningar härom. Denna bestämmelse må emellertid kunna ändras i händelse af allmänt förbud, men icke eljest.

Artikel XXI.

Då Hans Majestät Konungen af Sverige, enligt ordalydelsen af artikel II, till alla delar afsagt sig Sin suveränitetsrätt öfver Wismar med underlydande, till förmån för Hans Durchlaucht Hertigen af Mecklenburg-Schwerin, är häri inbegripet ett fullständigt afstående af den domsrätt, som förut utöfvats öfver nämnda besittningar af Konungens af Sverige förut i Wismar nu i Stralsund residerande höga tribunal. Hans Majestät skall följaktligen gifva sagda höga tribunal befallning att icke vidare afdöma vare sig civil- eller brottmål, som för framtiden kunna uppstå bland invånarne i de pantförskrifna besittningarna, där rättskipningen från och med tiden för den verkliga afträdelsen uteslutande kommer att bero på de åtgärder, som den nye nyttjanderättsinnehafvaren i detta hänseende kommer

att vidtaga. Hvad beträffar de mål, som för närvarande äro anhängiggjorda inför det höga tribunalen i Stralsund, men som möjligen icke hunnit afgöras före tiden för den verkliga afträdelsern skall Hans Majestät Konungen af Sverige gifva det höga tribunalen befallning att öfverlämna handlingar och protokoll i desamma till Hans Durchlaucht själf eller till Hans ministerium.

Artikel XXII.

Hans Majestät Konungen af Sverige skall genom Sin justitieprokurator i Pommern gifva befallning till Sitt i Stralsund residerande höga tribunal att i vanlig form låta utfärda *preklusionsproklama*, af det hufvudsakliga innehåll, att alla de, som anse sig hafva rättmätiga anspråk på de pantförskrifna besittningarna eller på deras afkastning, skola för vinnande af slutuppgörelse anmäla sig hos sagda tribunal före innevarande års utgång på det att beslut om preklusion må kunna utfärdas före tidpunkten för andra afbetalningen å pantsumman och vid nämnda tillfälle kunna öfverlämnas till Hans Durchlaucht Hertigens af Mecklenburg-Schwerin ministerium.

Artikel XXIII.

Då enligt gällande lag en transaktion angående ett rikslän icke kan försiggå utan medverkan af rikets högsta öfverhufvud, förbinder sig Hans Majestät Konungen af Sverige att bringa förevarande konvention till Hans Majestät Kejsarens och Konungens kännedom och att beträffande denna sak hos Hans kejsarliga, kungliga och apostoliska Majestät göra sådana framställningar, som de båda höga fördragsslutande parternas gemensamma intresse och ömsesidiga säkerhet må erfordra.

Artikel XXIV.

Ratifikationerna till denna konvention skola utväxlas, så snart ske kan, och senast den 15 nästkommande augusti. Utväxlingen skall äga rum i Hamburg genom kommissarier, försedda med de i dylikt fall erforderliga fullmakter. Hans Majestät Konungens af Sverige kommissarie skall vid utväxlingen af ratifikationerna af Hans Durchlaucht Hertigens af Mecklenburg-Schwerin kommissarie mottaga följande handlingar:

a) de af Hans Durchlaucht utfärdade tre hufvudskuldförbindelser som omnämnas i artiklarne VII och IX af denna konvention och lydande resp. å 350,000 rdr. Hamburger banko, betalbara den 17 januari 1804, å 350,000 dito, betalbara den 15 juni 1804, och på 200,000 dito, betalbara den 17 januari 1805, samt

b) det intyg, som omförmåles i artikel VII af denna konvention, genom hvilket herr Averhoff, Hans Svenska Majestäts generalagent i Hamburg, erkänner sig hafva mottagit såsom deposition en summa af 350,000 rdr. Hamburger banko, öfverlämnad af Hans Durchlaucht Hertigen af Mecklenburg-Schwerin och tillhörande Hans Majestät Konungen af Sverige samt stående till Hans förfogande. Hans Svenska Majestäts kommissarie skall i utbyte mot detta intyg lämna ett af chefen för Hans Majestäts finansdepartement undertecknad kvitto, genom hvilket betalningen af den första delen af pantsumman erkännes.

Artikel XXV.

Sedan utväxlingen af ratifikationerna ägt rum, skall den verkliga afträdelser af Wismar med amt och underlydande fullbordas, så snart ömsesidig bekvämlighet tillåter och om möjligt under loppet af samma vecka. Denna verkliga afträdelser, hvarmed förstås det bokstafliga uppfyllandet af artiklarne I och II i denna konvention, skall göras af en kommissarie. som Hans Majestät Konungen af Sverige för detta ändamål utnämner, likasom Hans Durchlaucht Hertigen af Mecklenburg-Schwerin skall å sin sida nämna en kommissarie med fullmakt att taga den förpantade staden jämte amten och underlydande i besittning.

Följande bestämmelser skola betraktas såsom en gemensam instruktion för de båda höga fördragslutande parternas kommissarier.

a) Så snart den verkliga afträdelser ägt rum, skola i allmänhet alla infödda invånare i Wismar, amten och underlydande områden vara fria från deras trohetsed till Hans Svenska Majestät, och isynnerhet skola de offentliga tjänstemännen, som skola öfvergå i Hans Durchlaucht Hertigens af Mecklenburg-Schwerin tjänst, vara befriade från sina forna skyldigheter och förpliktelser.

b) En autentisk lista öfver de offentliga tjänstemän, som enligt artikel XVIII skola bibehållas, skall upprättas och i densamma skall införas en specifikation af deras ordinarie löner och andra förmåner. Denna specificerade lista skall af Hans Svenska Majestäts kommissarie öfverlämnas till Hans Durchlaucht Hertigens af Mecklenburg-Schwerin kommissarie.

c) Då de af Hans Durchlaucht afgifna skuldförbindelser äro daterade samma dag, som utväxlingen af ratifikationerna äger rum, skall Hans Durchlaucht från och med samma tid börja upptaga alla skatter och inkomster i de pantförskrifna besittningarna, ehuru deras verkliga afträdelse icke kan äga rum förrän några dagar efter nämnda utväxling.

d) Genom föregående bestämmelse är Hans Durchlaucht förbunden att från och med samma tid bestrida alla statsutgifter och alla löner till offentliga tjänstemän.

e) Då ofvannämnda tidpunkt sålunda tjänar såsom norm för upptagandet af inkomsterna, är det vidare stadgadt, att Hans Durchlaucht skall godtgöras för de förskott, som arrendatorerna kunna hafva till svenska kronan erlagt utöfver nämnda tidpunkt. Denna likvidation skall utföras af Hans Svenska Majestäts kommissarie, hvilken för detta ändamål skall erhålla nödiga medel, utan att härigenom något afdrag å pantförskrifningssumman eller räntorna å densamma varder nödigt eller ens tillåtet. Hans Durchlauchts kommissarie skall aflämna ett kvitto, hvarigenom betalningen af ofvanstående förskott erkännes.

f) Så snart den verkliga afträdelsen ägt rum, skall Hans Majestät Konungens af Sverige garnison i Wismar ersättas af Hans Durchlaucht Hertigens af Mecklenburg-Schwerin trupper.

g) Utlämnandet till Hans Durchlauchts kommissarie af den del utaf arkivet i Wismar, som speciellt angår de pantförskrifna besittningarna, skall ske i god tro; och en autentisk förteckning häröfver skall upprättas i två exemplar. Den ena, å hvilken Hans Durchlauchts kommissarie skall teckna kvitto, är afsedd för Hans Svenska Majestäts arkiv, den andra skall åtfölja handlingarna.

h) Ehuru första artikeln af denna konvention stadgar en allmän afträdelse af lös och fast egendom, är det likväl underförstådt, att det förut i Wismar residerande höga tribunalets tillhörigheter (om någon del af dem ännu befinner sig där) ej skola inbegripas i afträdelsen.

De båda höga fördragslutande parterna ämna för öfrigt förse sina kommissarier för den verkliga afträdelsen och för besittningstagandet af Wismar med särskilda instruktioner i afseende å föremålet för deras uppdrag. Dessa instruktioner skola öfverensstämma med bestämmelserna i denna konvention och skola tjäna till att underlätta dess utförande.

Till yttermera visso och i kraft af våra respektive fullmakter hafva vi undertecknat denna konvention och försett densamma med våra sigill.

Som skedde i Malmö den tjugosjätte dagen i juni månad i Nådens år Ett tusen åtta hundra och tre. (1803).

Johan Christoffer, Friherre Toll. (L. S.) August, Baron von Lützw. (L. S.)

Conrad Wilhelm Brüning. (L. S.)
